

OIKEUSPOLIITTISEN TUTKIMUSLAITOKSEN
JULKAISUJA 221

NUORISOTUTKIMUSVERKOSTO / NUORISOTUTKIMUSSEURA,
JULKAISUJA 66

NUORISOASIAIN NEUVOTTELUKUNTA, JULKAISUJA 33

Päivi Honkatukia & Janne Kivivuori (toim.)

NUORISORIKOLLISUUS
Määrä, syyt ja kontrolli

ENGLISH SUMMARY

JUVENILE CRIME IN FINLAND:
TRENDS, CAUSES AND CONTROL

Helsinki 2006

Esipuhe

Nuorisorikollisuus on voimakkaita tunteita herättävä ilmiö. Siksi on tärkeää, että siitä on olemassa korkeatasoista ja ajantasaista tutkimustietoa. Tässä kokoelmassa alan tutkijat tarkastelevat nuorten rikollisuuden määrää, kehitystä ja syitä sekä sen kontrollia. Sosiaalista kontrollia tarkastellaan laajasti, alkaen epävirallisesta kontrollista ja päätyen torjuntaohjelmien ja lastensuojelutoimien kautta virallisen seuraamusjärjestelmän rangaistuksiin. Teos tarjoaa näin ajantasaisen katsauksen myös siihen, miten aikuisyhteiskunta puuttuu nuorten tekemiin rikoksiin ja miten nuoria nykyään kontrolloidaan.

Viime vuosina nuorten rikollisuus on aika ajoin tullut julkisuudessa esiin kansalaistottelemattomuuden ja poliittisen aktivismin yhteydessä. Vappuna 2006 Helsingissä nähty yhteenotto poliisiin ja nuorison välillä herätti laajaa huomiota. Nuorten poliittista aktivismia ja sen laittomiakin toimintamuotoja on käsitelty hiljattain esimerkiksi Nuorisotutkimusverkoston verkkojulkaisussa ”Prekaari-ruoska? Portfoliopolvi, perustulo ja kansalaistoiminta”. Nuorten rikollisuus on kuitenkin valtaosin perinteistä, epäpoliittista, usein vapaa-aikaan ja alkoholin käyttöön liittyvää massarikollisuutta: varastamista, vahingontekoja, väkivaltaa. Käsillä oleva teos keskittyy tällaisen ”tavallisen rikollisuuden” ja sen kontrollin tarkasteluun.

Henkirikollisuus on toinen kipupiste, jonka kautta nuorisorikollisuus nousee aika ajoin julkisuuteen. Tämä teos sisältää luvun myös nuorten henkirikoksista. Siinä todetaan myönteinen kehitys: vuosituhaten vaihteen molemmin puolin ajoittuneen rikospiikin jälkeen nuorten tekemien henkirikosten määrä on taittunut laskuun.

Kokoelman laatimista on ohjannut pyrkimys monipuolisuuteen ja perinteisten tieteenalarajojen rikkomiseen. Tämä on kriminologiassa luontevaa, koska tieteenalan yhtenäisyyden määrittelee yhteinen tutkimuskohde – rikollisuus ja sen kontrolli.

Julkaisu on Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen, Nuorisotutkimusverkoston ja Nuorisoasiain neuvottelukunnan yhteishanke. Kiitämme Tommi Hoikkalaa ja Leena Suurpäättä (Nuorisotutkimusverkosto) sekä Matti Hirvolaa, Tarmo Mannista ja Olli Saarelaa (Nuorisoasiain neuvottelukunta/OPM). Toivomme, että yhteistyö jatkuu. Lämpimät kiitokset myös tähän teokseen kirjoittaneille tutkijoille sekä kolmelle ulkopuoliselle asiantuntijalukijalle, jotka antoivat kirjoittajille rakentavaa palautetta.

Helsingissä 31. päivänä elokuuta 2006

Janne Kivivuori
tutkimusjohtaja
OPTL

Päivi Honkatukia
erikoistutkija
OPTL